

August 2020

Dagtilbudslederne har på ledermøde den 25. august drøftet hvad Corona-situationen har givet af læring som dagtilbuddene med fordel kan bringe med videre også efter Corona.

Dagtilbuddenes drøftelse tog udgangspunkt i egne erfaringer og drøftelser med personalet.

Under Corona har dagtilbudspersonale og –ledere kontinuerligt skullet finde nye veje i takt med de ændrede vejledninger som Corona affødte. Ledere og medarbejdere har skullet forholde sig til sundhedsfaglige retningslinjer i deres pædagogiske arbejde uden at have en grundlæggende sundhedsfaglig viden at hænge det op på. Det har krævet at alle har skullet finde nye metoder, nye måder at samarbejde på, nye måder at møde børn, forældre og kollegaer og i det hele taget nye måder at være på arbejde på. Derfor har Corona-krisen ikke alene været et laboratorium og eksperiment, men også en anledning for læring og refleksion over, hvad der er oplevet og, hvad der herudfra kan gøres mere af, mindre af eller anderledes.

Selvom Corona-perioden har været og fortsat er udfordrende for arbejdet i dagtilbuddene, så har den også åbnet øjnene for nye måder at løse og organisere den pædagogiske kerneopgave på, som dagtilbuddene gerne vil bringe med videre. Dagtilbudsledernes læring fra Coronatiden inddeler sig i 8 hovedpunkter, også her er nogle af punkterne umiddelbart muligt at implementere mens andre er mere krævende og fordrer, at der træffes nye beslutninger:

- Faste rammer omkring aflevering og hentning af børn
- Rengøring og hygiejne
- Mindre grupper
- Morgenmad
- Udeliv
- Struktur i hverdagen
- Forældresamarbejde og –formidling
- Institutionsledelse tæt på

Punkterne uddybes hver for sig i dette notat.

Faste rammer omkring aflevering og hentning af børn

Grundet Corona afleverer og henter forældrene deres børn på forud aftalte tider. Forældrene kommer ikke ind i institutionen og barnet hentes og afleveres til forældrene af en medarbejder ved lågen eller i garderoben alt efter hvad der har været muligt i den enkelte institution. Undtagelsen for dette er når et barn starter op i institutionen, her er en af forældrene naturligvis med i institutionen.

Tiden omkring aflevering og hentning er normalt præget af, at der er mange mennesker ud og ind og at medarbejdere og børn afbrydes i det de er i gang med. Det betyder at der er perioder, hvor børnene oplever at være i venteposition fordi børn er på vej ind eller ud af rummet og legen, og fordi forældrene gerne vil tale med medarbejderne som så må gå fra børnene. Samtidig er det de perioden i en institutions hverdag der er sværest at planlægge fordi personalet ikke ved hvornår børnene afleveres og hentes.

Strukturen omkring aflevering og hentning under Corona har generelt skabt mere ro for børnene i ydertieme med færre afbrydelser og færre børn i venteposition. Strukturen gør det lettere at planlægge den pædagogiske hverdag, fordi personalet ved hvornår børnene bliver afleveret og hentet. Det betyder en bedre udnyttelse af personalets ressourcer, samt at tilrettelæggelsen af de pædagogiske læringsmiljøer bedre kan tage højde for hvornår de enkelte børn kommer og går. Det skaber mindre opbrudsstemning, færre afbrydelser i de pædagogiske læringsmiljøer og dermed mere nærvær for børnene i begyndelsen og slutningen af dagen.

Afleveringssituationen kan opleves smertefuld for nogle forældre og børn. Det kan være svært at give slip og afleveringen trækkes nogle gange ud. Under Corona-perioden har forældrene afleveret til en medarbejder ved indgangen og sagt farvel der. Det skaber mere ro for både børn og forældre og børnene får mere nær-vær i afleveringssituationen fordi den medarbejder der henter, har sit fokus på barnet.

Nogle forældre vil gerne tilbage til den gamle struktur med aflevering og hentning, mens flere forældre har udtrykt ønske om at beholde den nye struktur. For nogle forældre er det svært at vænne sig til at skulle aflevere på et bestemt aftalt tidspunkt, men de fleste forældre vænner sig til det efterhånden. Samtidig bidrager det til at forældrene allerede mens deres børn går i daginstitution vænner sig til at aflevere på et bestemt tidspunkt og til tiden, hvilket jo er betingelsen når børnene begynder i skolen. Flere forældre har udtrykt at strukturen under Corona har, letter afleverings- og hentesituationen for dem, men savner også at komme ind i institutionen og se deres børn sammen med de andre børn og voksne. Dagtilbudslederne er bevidst om, at der er behov for at have skærpet fokus på forældrenes kendskab og tryghed ved institutionen på en anden måde. I en institution har forældrebestyrelsen besluttet at man efter Corona vil gøre en dag om ugen til forældredag, hvor dagen tilrettelægges pædagogisk efter at der er forældre i institutionen i løbet af dagen.

Dagtilbudslederne anbefaler, at strukturen under Corona-perioden, hvor forældrene afleverer og henter til aftalte tidspunkter og uden for institutionen/i garderoben videreføres, og de pædagogiske principper herfor aftales med forældrebestyrelsen i den enkelte institution, herunder under hvilke former forældrene kan få adgang til at opleve deres børn der sammen med de andre børn og voksne i institutionen.

Rengøring og hygiejne

Under Corona har rengøringen og de særlige hygiejnetiltag været intensiveret i kommunens daginstitutioner. Det har medvirket til mindre sygefravær blandt personale og børn. Det er en styrke for det pædagogiske læringsmiljø såvel som for arbejdsmiljøet.

Samtidig har rengøringspersonalet været mere synlige i institutionens hverdag, hvilket har skabt bedre samarbejde og gensidig indsigt i hinandens arbejde, ligesom børnene også har oplevet rengøringen.

Dagtilbudslederne ønsker, at den skærpede rengørings- og hygiejne indsats bevares og at der prioriteres ressourcer hertil, fx gennem omprioritering af institutionernes ressourcer og/eller straksaktiveringsindsats.

Center for Dagtilbud og Uddannelse er i dialog med IUJ og CKE om etablering af et straksaktiveringsprojekt omkring hygiejne i daginstitutioner.

Mindre grupper

Under Corona har daginstitutionerne i højere grad skullet arbejdet med børnene i mindre afgrænsede grupper og små pædagogiske læringsmiljøer. Særligt i starten af perioden, hvor der ikke var så mange børn oplevede medarbejderne hvordan færre børn pr. medarbejder og god plads styrkede det pædagogiske arbejde med børnene.

Dagtilbudslederne oplever, at arbejdet i de mindre grupper med færre børn pr. voksen kvalificerer det pædagogiske arbejde, giver mere ro, skaber mere nærvær og giver bedre mulighed for at fokusere på de enkelte børns behov og nærmeste udviklingszone. Det gavner alle børn, men i sær de sårbare børn har profiteret af det.

Dagtilbuddene er nu tilbage til normalen hvad antallet børn pr. voksen angår.

Dagtilbudslederne tager erfaringen fra Corona med i arbejdet med organiseringen af hverdagen, og vil så vidt det er muligt inden for de eksisterende rammer etablere så mange små læringsmiljøer i løbet af dagen som muligt.

Morgenmad

Coronaretningslinjerne med små afgrænsede børnegrupper har krævet ekstra personaleressourcer og har gjort det nødvendigt at prioritere ressourcerne. Derfor serveres der under Corona ikke morgenmad. Hvis der er børn der kommer i daginstitution uden at have fået morgenmad får barnet en portion havregrød.

Det har fået lederens øjne op for hvor mange personaleressourcer der bliver brugt i starten af dagen på morgenmad. Normalt har der i de fleste institutioner været mulighed for at få morgenmad helt frem til kl. 08.00. Det betyder at morgenmaden har været den primære aktivitet om morgenen, og at de pædagogiske læringsmiljøer i grupperne først er igangsat herefter. Det betyder også at nogle af de børn der kommer tidligt oplever at være i en venteposition indtil kammeraterne og det pædagogiske personale er færdig med morgenmaden. En anden udfordring med morgenmad i institutionerne er, at nogle børn både får morgenmad derhjemme og når de kommer i institutionen.

Uden morgenmaden oplever dagtilbudslederne et større nærvær med børnene om morgenen, med fokus på hvordan barnet har det frem for på hvad barnet gerne vil have at spise. De pædagogiske læringsmiljøer med børnegrupperne igangsættes tidligere og færre børn er i venteposition.

Samtidig har nogle af de børn der kommer meget tidligt og ikke har fået morgenmad derhjemme behov for at få lidt at spise. Enkelte forældre har dog også udtrykt utilfredshed med at der ikke serveres morgenmad.

Dagtilbudslederne anbefaler, at servering af morgenmad i dagtilbuddene tages op til revision, og at den enten udfases helt eller retænkes, så det kommer til at fylde mindre både i tid og fokus.

Udeliv

Under Corona er en af retningslinjerne, at børnene skal være ude så meget som muligt. Derfor har dagtilbuddene i højere grad end normalt skullet udvikle og kvalificere de pædagogiske læringsmiljøer uden for.

Uderummet – også det uden for dagtilbuddets matrikel – er det største pædagogiske læringsrum vi har. Ved at kvalificere udnyttelsen af uderummet har dagtilbuddene tilføjet en ny dimension til den pædagogiske praksis.

Dagtilbudslederne tager læringen om uderummet som pædagogisk læringsrum med sig videre i det pædagogiske arbejde og i drøftelserne om pædagogiske principper med forældrebestyrelserne.

Struktur i hverdagen

At drive daginstitution med Corona har krævet mere struktur og skarpere fokus på hvordan personalets ressourcer bruges og til hvad. Det har skærpet dagtilbudsledernes personaleplanlægning, planlægning og prioritering af mødeaktiviteter og -strukturer, prioriteringer af hvem der gør hvad hvornår, klare rammer ved forældrehenvendelser mv.

Den øgede struktur har skabt blik for, hvordan et systematisk fokus på organiseringen af hverdagen kan bidrage til en bedre prioritering af personaleressourcerne til gavn for børnene.

Dagtilbudslederne tager læringen med sig videre til tiden efter corona

Forældresamarbejde og formidling til forældre

Under Corona har forældrekontakten været mere klar og forældresamarbejdet med de enkelte forældre lagt i fastere rammer. Samtidig har der været behov for klar og tydelig information og kommunikation.

Det er blevet tydeligt for dagtilbudslederne hvad faste rammer for forældresamarbejdet samt klar og tydelig kommunikation betyder for forældrene og deres forståelse for samarbejdet og af hvad der forventes af dem og hvorfor.

Dagtilbudslederne tager læringen med sig videre i samarbejdet med forældrene og i drøftelserne om pædagogiske principper herfor med forældrebestyrelsen.

Institutionsledelse tæt på praksis

Tiden med ledelse under Corona har gjort det tydeligt for dagtilbudslederne hvor meget det betyder at have nærved-ledelse tæt på praksis og tæt på medarbejderne i dagligdagen.

Samtidig har dagtilbudslederne under Corona været nød til at udøve kriseledelse og i højere grad end normalt, at lede instruerende og situationsbestemt fordi situationen var ukendt og medarbejderne reagerede meget forskelligt på det ukendte. Det har også fået dagtilbudsledernes øjne op en ny side af deres ledelsesopgave.

Alle kommunens dagtilbud har været styret sikkert igennem Corona-krisen og det har givet dagtilbudsledelserne og centerchefen en meget vigtig information om at dagtilbudsområdet besidder de nødvendige kriseledelseskompetencer.

Under corona krisen har dagtilbudslederne stiftet bekendtskab med digitale møder. De digitale møder, herunder ledelsesmøder bidrager til, at effektivisere og temposætte nødvendige koordineringer og beslutninger, og det er hurtigt at samle alle når der er behov for en fælles drøftelse eller afstemning. Samtidig har dagtilbudslederne erfaret, at digitale møder er gode til noget men bestemt ikke til alt.

Dagtilbudslederne tager læringen om deres ledelsesopgave med videre efter Corona og vil også fremover benytte sig af digitale møder der hvor det er hensigtsmæssigt.